

NOVÉ KNIHY

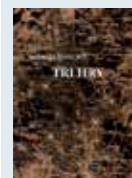
Alena Blažičková
Teď něco ze života
(Triáda)
Literárně i obsahově pozoruhodné memoáry bohemistky a manželky slavného literárního vědce Přemysla Blažičky přibližují neradostné dějiny druhé poloviny 20. století.

Vlastimil Artur Polák
Bílá paní z ghetta
(Burian a Tichák)
Vnuč rabína popisující život židovské komunity v malé vsi na Olomoucku přelomu 19. a 20. století.

Sajjid Qutb
Milníky na cestě
(Academia)
Esej egyptského myslitele, popraveného roku 1966, představuje klíč k pochopení dnešní podoby islámského fundamentalismu.

Andrzej Stasiuk
Tři hry
(Divadelní ústav)
Polský spisovatel je u nás populární díky svým čtivým románům: nyní se český čtenář může seznámit také s jeho podobně zábavnými divadelními hrami.

Brigitte Hamanová
Hitlerův ušlechtilý Žid
(Prostor)
Životopis lékaře, který kdysi léčil Hitlerovu matku a díky tomu měl – možná jako jediný Žid – za pozdější Hitlerovy diktatury zvláštní zacházení.

BESTSELERY

Podle Svazu českých knihkupců a nakladatelů

- E. L. James**
Padesát odstínů temnoty
- E. L. James**
Padesát odstínů šedi
- Jo Nesbø**
Netopýr
- James Rollins**
Rodokmen smrti
- Paulo Coelho**
Rukopis nalezený v Akkonu

RECENZE Vojtěcha VARYŠE

Starý rasista se nevzdává

Pošmournó, deprese, rozvod, brutální vraždy a před námi žádná perspektiva: takový je svět **skeptického komisaře Wallandera v románech Henninga Mankella**. Jak ukazuje první případ, vydaný jako třetí kniha v řadě, s názvem **Vrazi bez tváře**, byl takový už od začátku.

Komisař Kurt Wallander je člověk, kterého bychom si zřejmě představili jako typického hrdinu severské detektivky, pokud by daný pojem díky současnému boomu neměl úplně jiné konotace. Je věčně zasmušilý, nejistý a roztrpčený, utekla mu žena, občas se – spíš marně – poohlíží za jinými, ale když se s nějakou vyspí, zas je to spíš nechutné. Případy mu nejdou od ruky, ale nakonec je dotáhne do konce. Bojuje se zkostnatělou policejní byrokracií, s neschopnými podřízenými i dotěrnými médii: nejradši se sám toulá kdesi stranou. Už ani alkohol mu moc nepomáhá.

Česky vyšel v Hostu úspěšný Číňan a loni také poslední Wallanderův případ, v němž už to má hrdina, zdá se, opravdu „za pár“ – Neklidný muž. Když teď

Host trochu asymetricky přidal naopak první Wallanderův případ (česky už, nutno dodat, před lety jednou román **Vrazi bez tváře** vyšel), zjišťujeme, že Wallander byl na odpis už od začátku.

Wallander si nepokrytě přiznává, že je sám tak trochu rasista a přistěhovalci mu nevoní.

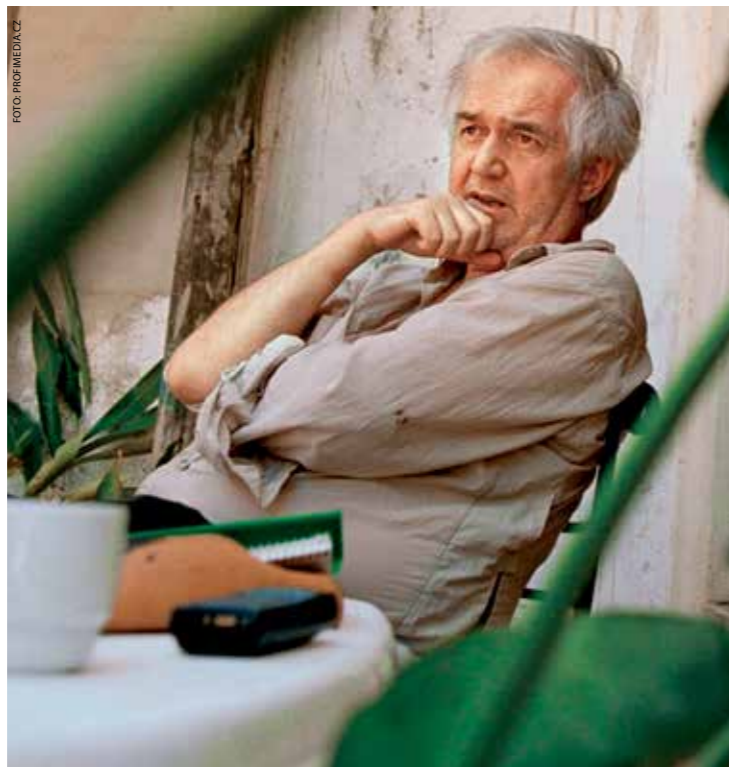
Řeší vždycky obzvláště nepřijemné případy. Teď jsou to vraždy nevinných seniorů, podezření padá na cizineckou komunitu z nedalekého utečeneckého tábora. Jenomže časovaná bomba hrozí vybuchnout lidovým hněvem (ano, i v liberální Skandinávii!) a sám Wallander si nepokrytě přiznává, že je sám tak trochu rasista a přistěhovalci mu nevoní. Když pak zjistí, že jeho dcera,

s ní se léta nestýká, chodí s černochem, na náladě mu to taky nepřidá.

Mankell je ceněný spisovatel současné švédské literární scény a detektivky představují jen jed-

nu, méně významnou, avšak pochopitelně komerčně úspěšnější část jeho tvorby. I z nich je patrný jeho vypravěčský talent a zvláštní depresogenní podmanivost: doufejme, že český vydavatel nás časem poctí i jeho „seriózními“ romány.

Henning Mankell: Vrazi bez tváře. Překlad Dagmar Hartlová, Host 2013. 286 stran.

OBCHODNÍK S DEPRESÍ. Henning Mankell dosáhl ke své sérii o rozmrzelém Kurtu Wallanderovi mimořádného komerčního úspěchu.

ŠVÉD Z BELFASTU. V britské sérii hraje Wallandera populární Kenneth Branagh.

Vraždy na blatech

Životem oprýskaný detektiv Kurt Wallander má také televizní tvář a dokonce ne jednu: teď frčí britská verze s fešáckým obličejem Kennetha Branagha.

Hrdina románů Henninga Mankella, švédský depresivní detektiv Kurt Wallander, je také vděčnou postavou filmových a televizních zpracování. Hrál ho už dokonce tři herci – na hrdinu dvanácti románů, který se poprvé na pulty knihkupectví dostal před dvaceti lety, docela slušný výkon. Hned v polovině 90. let se ve Švédsku začaly natáčet filmy (adaptace se nakonec dočkalo devět wallanderovských románů, včetně na vedlejší straně recenzovaných **Vrahů bez tváře**), kde hlavní roli ztvárnil sympaticky pomačkaný švédský herec Rolf Lassgård. Poslední vznikl v roce 2007.

Tedy už ve Švédsku frčela další, tentokrát televizní série, pojmenovaná prostě Wallander.

Její první díl byl adaptací literární předlohy, zbytek jsou původní, románově nezpracované příběhy: náměty ovšem píše sám autor předlohy Henning Mankell, který se také podílel na scénářích většiny dílů. Seriál, kde komisaře hraje Krister Henriksson, má zatím 26 dílů a posledních šest má vzniknout v dohledné době; několik epizod se ve Skandinávii promítalo i v kinech a seriál se úspěšně prodával i do ciziny – například do Velké Británie.

V BBC se nakonec chopili nápadu udělat si vlastního Wallandera a výsledkem je zřejmě nejnablýskanější a anglicky mluvená verze (ačkoli se odehrává dále v městečku Ystad ve Švédsku, kde se část seriálu dokonce natáčela). Tváří komisaře

je tentokrát shakespearovský herec a režisér Kenneth Branagh, který do ošoupanosti a zdeptanosti hlavního hrdiny sice teprve dorůstá, ale jako správný charakterní herec neměl s převtělením problém. Atmosféra je správně wallanderovská – ostatně opět na ni dohlíží osobně Mankell a jde opět o adaptace jeho románů. Ale nemůžu se zbavit kradmého pocitu, že nejlepším představitelem sympatického antihrdiny byl ten první, Rolf Lassgård...

Minisérii Wallander s Kennethem Branaghem u nás můžete momentálně sledovat na kabelové televizi AXN. Má – podobně jako Sherlock rovněž z BBC – tři série po třech epizodách vždy s celovečerní stopáží.

Vojtěch Varyš

MONOSKOP

Vojtěcha VARYŠE

Když jsem se tak, už loni na podzim, pod čerstvým dojmem Neklidného muže, inspirovan čtením brannaghoovské série o Kurtu Wallanderovi, probíral staršími švédskými verzemi téhož, zalitoval jsem, že u nás tradice remaků či ztvárňování jedné postavy různými herci poněkud vymizela. Zatraceně, snad i schopnost natočit pořádnou detektivku je dneska vepší. Pokusy o Kriminálku Anděl nebo Staré město jsou leda k smíchu, výstupy typu Ach, ty vraždy pak k něčemu ještě mnohem horšímu. Jak dokazují nostalgické víkendové programy českých televizí, v černobílých dobách se to umělo náramně. Nejsem fanatik do prvorepublikových Hříšných lidí, takže nového radu Vacátka si raději nepředstavuji – ale proč někdo nezvedne třeba výzvu zahrát si po Rudolfu Hrušínském majora Kalaše? Nebo navázat na dvojici Karel Höger – Josef Bek v rolích majora Tůmy a kapitána Líbala? Kombinace třeba František Němec – Petr Čtrvrtíček by českým obzovkám slušela náramně. Nebo Jan Přeučil – Pavel Trávniček! A místo stáležo reprízování kulturní série o majoru Zemanovi bychom se mohli dočkat nové verze. Nemuselo by jít o žádnou parodii nebo ideologické „napravování“. Prostě takové pěkně udělané retro, to prý čeští filmaři dobře umějí. Někteří herci by si mohli zahrát v seriálu znovu, jen jiné role. Lábus a Kaiser třeba nějaké okresní vyšetřovatele, Emil Horváth zločince – jen tomu Luďku Munzarovi by asi faráři a náckové museli zůstat. Kdo by měl být majorem? Přece Marek Vašut! Nebo raději Pavel „Samo-pal“ Soukup?

